

Z právní praxe

Přehled rozhodnutí nejvyššího soudu.

A. Ve věcech civilních.

I. Občanské právo.

Třebas byt nenajal manžel, nýbrž jeho manželka, jest též povinen společně se svou manželkou platiti nájemné z takto najatého bytu. (Rozh. ze dne 21. listopadu 1940, Rv I 1065/40.)

Bezelstný držitel vkladní knížky jest oprávněn vybrati vklad na (původní) vkladní knížku, v níž není vyznačeno, že zůstatek byl již vybrán, aniž sejde na tom, že se po odevzdání vkladní knížky dověděl o tom, že osoba, která mu vkladní knížku odevzdala, neměla na ni právo. (Rozh. ze dne 17. prosince 1940, Rv I 1083/40.)

V řízení o žalobě na plnění pachtovní smlouvy podle § 1096 obč. zák. platí k podání opravných prostředků osmidenní lhůta, uvedená v § 575 (1) c. ř. s. (Rozh. ze dne 19. prosince 1940, Rv I 1171/40.)

Článek XVI., odst. 1, písm. c) uv. zák. k přímým daním netýká se smluv pachtovních, které byly prodlouženy již za účinnosti zákona o přímých daních, pokud se týče po uplynutí jednoho měsíce od vyhlášení řečeného zákona; takto prodloužené smlouvy nejsou již vyňaty, pokud jde o přesun daní a veřejných dávek na pachtýře, z účinnosti § 341 zák. o přímých daních. (Rozh. ze dne 21. listopadu 1940, Rv I 1095/40.)

Propachtovatel věci nebo práva, jehož tu nikdy nebylo, odpovídá za zavinenou škodu, jež tím vznikla pachtýři; nestačí objektivní skutečnost, že byla uzavřena smlouva o neexistentním právu, nýbrž je třeba, aby propachtovatel měl vinu na tom, že propachtoval neexistentní právo. — Pokud tomu není tak u obce, jež propachtovala právo na vybírání poplatků (z písku) a mostné neexistentní proto, že nebyl zachován předpis § 26 (3) zák. č. 329/21 Sb. (Rozh. ze dne 5. prosince 1940, Rv II 466/40.)

Přízvalo-li městské zastupitelstvo bez časového omezení a bez vázanosti na výkon služby exekutivní příslušníkům městské stráže bezpečnosti t. zv. strážní přírůstek a příspěvek na byt, není obec oprávněna na základě § 212 zák. čís. 103/1926 Sb. na nabytých právech svých zaměstnanců něco měniti a snižovati jim požitky jen proto, že tito zaměstnanci přestali vykonávati exekutivní službu, konanou stejnou neb rovnocennou kategorií vládních zaměstnanců. (Rozh. ze dne 10. prosince 1940, Rv II 546/40.)

Uzavření nové pojistné smlouvy o požárním pojištění nemovitostí manželčiných na 15 let manželem skoro 3 léta před vypršením platné pojistné smlouvy o požárním pojištění téhož majetku, uzavřené u jiné pojišťovny, nespadá pod řádnou správu manželčina jmění podle § 1328 obč. zák. (Rozh. ze dne 19. prosince 1940, Rv I 1273/40.)

Pod pojem plného zadostučinění podle § 1266 o. z. nespadá i nárok na náhradu nehmotné škody. — Odškodné za ušlé výživné podle § 1266 o. z. lze přiznati nevinné manželce jen potud, pokud nemá, po případě pokud si nemůže za ně opatřiti náhradu vlastní výdělečnou činností. (Rozh. ze dne 20. prosince 1940, Rv I 3/40.)

Ustanovení § 1306a) obč. zák. se nevztahuje na případy obrany proti čínům s a m é h o poškozeného. — Shledal-li pravoplatný odsuzující rozsudek trestního soudu ve škůdcově jednání zločin podle § 152 tr. z. a vyloučil-li tak spravedlivou obranu, nemůže se škůdce odvolávat ani na ustanovení § 19 obč. zák. (Rozh. ze dne 20. prosince 1940, Rv II 478/40.)

Jsou-li splněny podmínky výkupu podle § 1422 o. z., nelze pokládati postup pohledávky za neplatný proto, že pohledávka byla již před postupem zaplácena. (Rozh. ze dne 18. prosince 1940, Rv I 1288/40.)

Stala-li se pohledávka namítaná k započtení podle ustanovení hmotného práva splatnou, nemění se pozdějším ani smluvným, ani zákonným poshověním (srov. vl. nař. č. 44/1040 Sb.) s jejím dobýváním nic na její hmotněprávní způsobilosti ke kompensaci. (Rozh. ze dne 21. prosince 1940, Rv I 1363/40.)

I při žalobách syndikátních se přetrhuje promlčení nároku jen, jsou-li tu podmínky § 1497 o. z.; „nastupováním“ proti dlužníku ve smyslu řečeného zákonného předpisu není podání dozorčích stížností nebo návrhu na obnovu trestního řízení ani zákroky u správních úřadů. (Rozh. ze dne 22. listopadu 1940, Rv I 589/40.)

Byl-li vysloven rozvod z viny žalovaného manžela, byla tím otázka viny na rozvod pravoplatně rozřešena a žalovaný by mohl docílit jiného rozhodnutí o vině jen žalobou o obnovu nebo pro zmatečnost nebo kdyby se s úspěchem domohl rozluky manželství z viny druhého manžela. — Bylo-li již manželství rozloučeno podle § 17 rozl. zák., nemůže se manžel, z jehož viny manželství bylo rozloučeno, domáhati sporem rozluky z viny druhého manžela; jeho žalobu jest odmítnouti. (Rozh. ze dne 29. ledna 1941, R I 696/40.)

V řízení o neplatnost manželství (pro soukromoprávní překážku) lze napadati v dovolání nesprávné hodnocení důkazů odvolacím soudem jen tehdy, vyslovil-li tento neplatnost manželství. — V takovém případě jest k okolnostem, týkajícím se uplatňovaného důvodu neplatnosti manželství, přihlédnouti i soudu vyšší stolice; zákaz novot tu neplatí, i když jde o neplatnost manželství pro soukromoprávní překážku. — Pomine-li soukromoprávní překážka manželství (§ 48 obč. zák.) pozbytím práva odpírati manželství nebo nemohou-li oba manželé uplatňovati překážku pro svou vinu, je takové manželství neodpíratelné a považuje se za platné ex tunc, aniž je potřebí nového prohlášení konsensu; toho není potřebí ani v případě, že žalovaný manžel, jenž v době uzavření sňatku byl úplně zbavený svéprávnosti, poté, kdy nabyt opětne svéprávnosti, přivolí, třebas i za sporu o neplatnost manželství, k manželství. Toto přivolení, jímž překážka manželství pominula, nepotřebuje zvláštní formy. (Rozh. ze dne 10. ledna 1941, Rv I 1525/40.)

Způsobu, uvedeného v §§ 432, 433 obč. zák. k převodu vlastnictví k stavbám, které jsou pevně spjaty s cizím pozemkem, zůstávajíce však jinak samostatnými věcmi a které jsou na něm vystavěny s úmyslem, aby tam nezůstaly trvale (§ 435 obč. zák.), jest třeba nejen tehdy, jestliže převodce nabyt sám vlastnictví k uvedeným stavbám uložením vkladní listiny u soudu, nýbrž i tehdy, nabyt-li vlastnictví k nim některým z původních způsobů, jako je zřízení stavby na pozemku se svolením jeho vlastníka (§§ 381 a násl. obč. zák.). — Na instituci uložení listin podle §§ 434, 435 obč. zák. a předpisů min. nař. z 26. března 1916, č. 87 ř. z. nelze vztahovati předpisy knihovního zákona o důvěře ve veřejné knihy a musí tudíž ten, kdo tvrdí, že nabyt ke stavbě vlastnictví uložení listiny, dokázati proti tomu, kdo uplatňuje nabytí vlastnictví způsobem původním (originálním),

nabývací způsob podle § 435 obč. zák. a že i předchůdce byl v době převodu sám jejím vlastníkem. (Rozh. ze dne 28. ledna 1941, Rv II 514/40.)

Darování v podobě smlouvy ve prospěch třetího (§ 881 obč. zák.) není darovacím slibem bez skutečného odevzdání, vyžadujícím formy notářského spisu, bylo-li jen vedlejším ujednáním úplatné smlouvy, uzavřené mezi slibujícím a příjemcem slibu. (Rozh. ze dne 21. ledna 1941, Rv I 1044/40.)

Opřel-li poškozený provozem motorového vozidla svůj nárok na náhradu škody o zavinění podle § 1295 a násl. obč. zák. a byl-li mu na tomto základě odškodňovací nárok přiznán, jest užítí, jde-li o více škůdců, ustanovení o solidárním ručení podle § 1302 obč. zák. — Omezení závazku k náhradě škody, nastalé střetnutím se povinně odpovědných provozů (§ 48, odst. 4 zák. č. 81/1935 Sb.) lze se domáhati jen tehdy, jde-li o pouhé povinné ručení provozu. (Rozh. ze dne 16. ledna 1941, Rv II 314/40.)

Vdova po železničním zaměstnanci, které se dostává důchodu z titulu veřejnoprávního úrazového zaopatření železničních zaměstnanců, může postoupiti (§ 1392 obč. zák.) železniční správě jako nositeli veřejnoprávního pojištění nárok na náhradu škody podle § 1327 obč. zák. proti škůdci, který za manželovu smrt odpovídá (osoba, odpovědná za provoz motorového vozidla) jen potud, pokud jí vzešla škoda. Vzešlou škodou je pouze rozdíl mezi tím, co jí poskytoval dříve manžel, a tím, co jí nyní poskytuje nositel veřejnoprávního pojištění. (Rozh. ze dne 30. ledna 1941, R I 643/40.)

Předpokladem výkupu pohledávky podle § 1423 obč. zák. je kromě dlužníkovy souhlasu existentní dlužnický poměr, dále, aby třetí osoba plněním toho, co jest obsahem dluhu, platila formálně i materiálně cizí dluh a aby nejpozději při placení projevila vůli vyrovnati tento cizí dluh. — Pokud jsou tyto předpoklady splněny a pokud je věřitel povinen přijmouti bez výhrady placení zástavního dlužníka, jako nabyvatele nemovitosti, k němuž došlo se souhlasem právního předchůdce v držbě nemovitosti, který zůstal osobním dlužníkem věřitelovým (§ 1408 obč. zák.). (Rozh. ze dne 10. ledna 1941, Rv I 1070/40.)

Námítka absolutní nemožnosti plnění jest důvodná, jde-li o absolutní nemožnost, jsoucí tu v době vynesení rozsudku prvé stolice. (Rozh. ze dne 16. ledna 1941, Rv I 1103/40.)

Porušení oznamovací povinnosti (po pojistné příhodě), ať úmyslné, ať z hrubé nedbalosti, nemá v zápětí zánik nároku pojistníka proti pojistiteli, prokáže-li pojistník, že opominutí včasného oznámení nemělo vlivu na zjištění pojistné příhody, ani na zjištění objemu plnění pojistitelova. (Rozh. ze dne 22. ledna 1941, Rv I 1268/40.)

II. Pracovní právo.

Inkasista městské elektrárny, který vybíral od odběratelů proudu podle hotových účtů částky v nich uvedené za proud, instalace nebo kauce, nepodléhal za platnosti zákona čís. 89/1920 Sb. (§ 1) pensijnímu pojištění. (Rozh. ze dne 26. listopadu 1940, Rv I 963/40.)

Za „výrobní podniky“ ve smyslu vyhlášky ministerstva sociální a zdravotní správy ze dne 17. listopadu 1939 (Úřední list č. 263) a vyhlášky z 29. listopadu 1939 (Úřední list č. 272) jest pokládati — na rozdíl od podniků, sloužících oběhu (tržbě a dopravě), pro jichž zaměstnance platí vyhláška z 18. listopadu 1939 — podniky, které se po živnostensku za úplatu zabývají výroběním, předěláním nebo opravou předmětů; jsou jimi podniky průmyslové i živnostenské. — Živnost stavitelská je výrobním podnikem ve smyslu vyhlášek ze 17. listopadu a 29. listopadu 1939 (srov. i doplněk

ze 7. prosince 1939). — Úprava platu technického zaměstnance (stavitelského asistenta) v živnosti stavitelské. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1940, Rv I 1162/40.)

III. Obchodní právo.

Podílní listy, vydané na základě § 75 (3) zákona o spol. s r. o. nejsou cennými papíry, nýbrž jen legitimacním papírem o účasti společníka ve společnosti. — Zápis jména do podílní knihy společnosti má význam jen v poměru ke společnosti, nezjednává však materiální právo k samému podílu. (Rozh. ze dne 19. listopadu 1940, Rv I 976/40.)

Použil-li zasilatel mezizasilatele, ač podle úmluvy s odesilatelem nesměl použít mezizasilatele, ručí i za zavinění mezizasilatele. — Jest věcí zasilatele, aby při vzniklé škodě dokázal, že zachoval péči řádného kupce. (Rozh. ze dne 26. listopadu 1940, Rv I 1074/40.)

Má-li býti posunuto splnění na jiné místo, než jak vyplývá jinak ze zákona, musí k tomu směřovati úmysl obou stran. — Tím, že prodatel zaslal zboží podle telegrafické objednávky na dobírku do místa určení, nestalo se toto místem jeho splnění; k tomu by nedostačilo ani zaslání zboží s doložkou „franko, místo určení“. — Při obchodu distančním může se týkati výtka vad podle čl. 347 obch. z. jen oněch vad zboží, které tu byly již v době plnění, nikoliv, jež vznikly teprve dopravou zboží z místa splnění; prodatel však odpovídá za následky, jež stihnou zboží, nevypravil-li je s péčí řádného obchodníka. (Rozh. ze dne 23. ledna 1941, R I 733/40.)

IV. Civilní řízení sporné.

I když byla vyživovací povinnost nemanželského otce k nemanželskému dítěti stanovena rozsudkem, a to tak, že nemanželský otec je povinen platiti výživné do určitého věku dítěte (6 let), jest o návrhu dítěte na placení dalšího výživného i po této době rozhodnouti v řízení nesporném. (Rozh. ze dne 5. prosince 1940, R II 214/40.)

Do pozměňujícího rozhodnutí rekursního soudu v otázce příslušnosti soudu k rozhodnutí o zrušovací stížnosti podle § 46 čes. hon. zák. je dovolací rekurs přípustný. (Rozh. ze dne 17. prosince 1940, R I 575/40.)

Odmítnutí dovolání, prohlásil-li odvolací soud ve věcech pracovních v rozsudku, vydaném ve sporu, jehož hodnota nepřesahuje 300 K, dovolání za přípustné proto, že jde o rozhodnutí zásadního významu, aniž odůvodnil, v čem spatřuje všeobecný zájem, jenž by odůvodnil mimořádné rozhodování věci bagatelní nejvyšším soudem. (Rozh. ze dne 16. prosince 1940, Rv I 1338/40.)

Jde o zmatek podle § 477, č. 4 c. ř. s., byl-li doručen rozsudek prvního soudu porušením předpisu § 93 c. ř. s. přímo straně, nikoliv jejímu vykázanému právnímu zástupci, ať šlo o t. zv. spor advokátský či nikoliv. (Rozh. ze dne 10. prosince 1940, R I 46/40.)

Předpis §§ 538, 543 c. ř. s. nevylučuje, aby i soudy vyšší stolice z úřadu nepřihlížely k tomu, zda jsou splněny zákonné podmínky, stanovené pro věcné vyřízení žaloby o obnovu a shledají-li, že tomu tak není, aby žalobu o obnovu neodmítly pro nedostatek zákonných náležitostí. (Rozh. ze dne 12. prosince 1940, Rv I 1194/40.)

I proti mimosoudní výpovědi, nemající formálních náležitostí § 562 c. ř. s., je podati námitky. — Správce domu není oprávněn dáti výpověď z nájmou vlastním jménem. (Rozh. ze dne 28. listopadu 1940, Rv I 1226/40.)

Byly-li spisy o rozluce manželství nyní protektorátních příslušníků po-

stoupeny podle § 2, odst. 1 lit. a) dohody o vzájemném uspořádání věci v soudnictví mezi Německou říší a Slovenským státem (Říšský zák. 1939 II, str. 970) protektorátnímu soudu k rozhodnutí o dovolání, jest při rozhodnutí o dovolání rozhodnutí o rozluce podle materiálního práva, platného na území Protektorátu pro protektorátní příslušníky, třebaž v nižších stolicích rozhodovaly slovenské soudy podle práva, platného na Slovensku. (Rozh. ze dne 18. prosince 1940, Rv II 446/40.)

Zmeškal-li vypovídaný rok, stanovený na základě včas podaných námitek proti mimosoudní výpovědi, nelze použití předpisu § 442 I c. ř. s., nýbrž přiměřeně předpisu druhého odstavce řečeného zákonného předpisu. (Rozh. ze dne 23. ledna 1941, Rv I 1377/40.)

V řízení podle §§ 571 a násl. c. ř. s., zavedeném k námitkám vypovídané strany proti dané jí (soudní) výpovědi, platí předpisy ve věcech nepatrných podle §§ 448 a násl. c. ř. s. jen tehdy, byl-li předmět sporu oceněn částkou, nepřevyšující hranici věci nepatrných. — Nebyl-li předmět sporu takto oceněn a žalobcem ani oceněn býti nemusil vzhledem k věcné příslušnosti soudu, není podkladu pro to, aby řízení podle §§ 571 a násl. c. ř. s. bylo provedeno podle předpisů o věcech nepatrných. — Rozhodl-li soud, že ponechává danou výpověď v účinnosti jen proto, že pokládal podané námitky proti výpovědi za opožděné podané, není nepřipustnou novotou, byly-li v odvolání vypovídané strany uvedeny skutkové okolnosti a důkazy o tom, že námitky podala včas. (Rozh. ze dne 22. ledna 1941, R I 779/40.)

Zemřel-li manžel, domáhající se rozlučky svého manželství podle § 17 rozl. zák. za opravného řízení, jest rozhodnutí nižších soudů, vyslovující rozluku manželství, zrušiti a řízení o žádosti zastaviti. (Rozh. ze dne 8. ledna 1941, R I 582/40.)

Nejde o „puštění se do jednání“ žalovaným bez výtky vadného obsazení soudu ve smyslu § 7a), odst. 5 j. n. v doslovu čl. I, č. 2 zák. č. 161/1936 Sb., konala-li se ve sporu majetkoprávním o částku převyšující 20.000 K dvě ústní jednání před senátem a teprve další jednání před samosoudcem. Nedošlo-li ani k prorogaci samosoudce proto, že žalobce neučinil návrh na projednání sporu samosoudcem, čemuž by byl žalovaný neodporoval, jsou jednání před samosoudcem stižena zmatečností podle § 477, č. 2 c. ř. s. (Rozh. ze dne 4. ledna 1941, Rv I 1216/40.)

V. Nesporné řízení.

Jde o usnesení, vydané v řízení knihovním, nařídil-li soudce na základě oznámení katastrálního měřičského úřadu, že byla provedena oprava katastrální mapy podle § 39 kat. zák., příslušný zápis v pozemkové knize. Do souhlasných usnesení o tom jest dovolací rekurs podle § 130 kn. zák. nepřipustný. (Rozh. ze dne 20. prosince 1940, R II 239/40.)

Svěrenský náhradník je oprávněn žádati podle § 158 nesp. pat. řádné zajištění nároku, který mu přísluší ze svěrenského náhradnictví, a to případně i stran příslušenství nemovitosti, již tehdy, poskytuje-li poslední vůle oporu pro možnost výkladu, že svěrenské náhradnictví (náhradní odkaz) postihuje i příslušenství nemovitosti. Této povinnosti se nemůže přední dědic zbaviti pouhým popřením, že se substituce na příslušenství nemovitosti nevztahuje. — I když jsou práva následních odkazovníků co do příslušenství nemovitosti obtížených substitučním závazkem sporná, jest do odevzdací listiny pojmouti omezení závazkem substitučním tak, jak to plyne z obsahu posledního pořízení, aniž se tím v otázce příslušenství rozhodovalo ve prospěch té či oné strany. (Rozh. ze dne 29. listopadu 1940, R II 218/40.)

Dospěl-li soud k přesvědčení, že je na prospěch nedospělce a k zame-

zení hrozícího jeho zpusnutí, aby byl dán do výchovy k ochranné výchově, nepřiči se toto rozhodnutí předpisům § 1, odst. 2, 5 a § 12 zák. o trestním soudnictví nad mládeží. (Rozh. ze dne 10. prosince 1940, R I 495/40.)

Účastník nesporného řízení, i když byl zastoupen advokátem, jemuž bylo též doručeno soudní rozhodnutí, může se přes to dovolat předpisu § 31, šestý odstavec, poslední věta zák. čís. 100/1931 Sb., pominulo-li jeho právní zastoupení v důsledku výpovědi plné moci právnímu zástupci před uplynutím zákonné 15denní lhůty rekursní. (Rozh. ze dne 10. prosince 1940, R I 707/40.)

Do usnesení rekursního soudu (v nesp. řízení), jímž byl odmítnut jako nepřipustný dovolací rekurs, jest rekurs přípustný. — V nesporném řízení jest přípustný dovolací rekurs do rozhodnutí nižších soudů v otázce místní příslušnosti. — Jde o neúplnost řízení a zmatek podle § 41 g) nesp. zák., přenesl-li soud opatrovnictví na druhý soud, aniž vyřešil si otázku, zda toto přenesení opatrovnictví vyžaduje zájem opatrovancův a nevyšlechl-li o tom matku opatrovancovu a jeho kolisního opatrovníka. (Rozh. ze dne 12. prosince 1940, R I 713/40.)

To, že usnesení, jímž byl stanoven kolisní opatrovník, nenabylo dosud právní moci proti účastníkům, ježto jim nebylo doručeno, nevylučuje oprávnění opatrovníkovo zastupovati ihned v řízení nezletilce; řízení to není proto zmatečné podle § 41f) zák. č. 100/31 Sb. (Rozh. ze dne 13. ledna 1941, R I 714/40.)

K rozhodnutí o návrhu na uložení vyživovací povinnosti podle § 143 o. z. proti dědu navrhovatelů, který je italský státní příslušník, jsou povolány německé soudy v Protektorátě. (Rozh. ze dne 13. ledna 1941, R I 750/40.)

Názor nižších soudů, že opatrovnícký soud nemůže z vkladu opatrovancova, který pozůstává z jeho invalidního důchodu, poskytovaného mu Ústřední sociální pojišťovnou, nahraditi opatrovníku náklady, vynaložené na péčiřby opatrovancovy, se přiří předpisu § 139 zák. č. 221/24 Sb. (Rozh. ze dne 21. ledna 1941, R II 256/40.)

Rozhodnutí nižších soudů, jímž daly po slyšení kolisního opatrovníka souhlas k žádosti o změnu nezletilého dítěta, ježto rodiče jsou rozloučeni a ježto manželský otec se žádosti nesouhlasil, nepřiči se jasnému a nepochybnému znění zákona. (Rozh. ze dne 27. ledna 1941, R I 587/40.)

Není nezákonností, jestliže nižší soudy, určující výši věna, uložily jeho doplnění zároveň i matce navrhovatelově. — V tom, že nižší soudy se při určení věna za účelem dotační povinnosti neobíraly předpisy zemského zákona čes. čís. 68/1908 z. z. čes. o dělení dědictví při usedlostech rolnických střední velikosti, nelze spatřovati nezákonnost. Není-li nezákonným postup nižších soudů co do zjištění základu pro určení věna, nelze vytýkati jako nezákonnost určení výše věna, na tomto podkladě stanovené; jde jen o právní posouzení věci. (Rozh. ze dne 22. ledna 1941, R I 778/40.)

VI. Exekuční řízení.

Zvolí-li vymáhající věřitel takový exekuční prostředek, při kterém se podle zákona k návrhu na povolení exekuce uhrazovací nutně vyžaduje připojení písemného vyhotovení exekučního titulu (na př. při vkladu nuceného zástavního práva podle § 87 ex. ř.), lze podle rozsudku pro uznání (§ 395 c. ř. s.), prohlášeného v přítomnosti obou stran, vésti v době, kdy nebyl ještě sepsán a vymáhajícímu věřiteli na žádost doručen, za podmínek § 370 ex. ř. exekuci zajišťovací, třebaš exekuční titul byl již vykonatelný (§§ 409, 416 [3] cřs.). (Rozh. ze dne 21. listopadu 1940, R I 657/40.)

Ve věci odkladu exekuce je podle § 7 (1) vl. nař. č. 44/1940 Sb. dovolací

stížnost nepřipustná (§ 7, odst. 3), ať rekursní soud rozhodl věcně nebo stížnost odmítl z důvodů formálních. (Rozh. ze dne 22. listopadu 1940, R I 500/40.)

Třebas byl soudní smír opatřen soudní kanceláří razítkem potvrzujícím jeho vykonatelnost místo jeho pravoplatnosti, nelze vyhověti knihovní žádosti o poznámku vykonatelnosti na základě tohoto smíru, byť byl pravoplatným, jestliže je pohledávka, jsoucí obsahem tohoto smíru, dosud nedospělá. (Rozh. ze dne 22. listopadu 1940, R II 164/40.)

Nárok spolčenika na trafice vůči majiteli trafiky na podíl na tabáční provisi nepodléhá omezení podle zákona č. 314/1920 Sb. (Rozh. ze dne 26. listopadu 1940, R I 613/40.)

Ustanovení § 239, odst. 4 ex. ř. o přípustnosti dovolacího rekursu proti potvrzujícímu usnesení soudu rekursního neplatí pro rozvrh přebytků vnučené správy. (Rozh. ze dne 28. listopadu 1940, R I 461/40.)

K tomu, aby bylo lze přihlížeti v exekuční dražbě k ohlášeným nárokům (§§ 212, 213, 214 ex. ř.), stačí, že účastník exekučního řízení označí v ohlášce učiněné podle § 210 ex. ř. příslušnou listinu tak, aby rozvrhový soudce z tohoto označení mohl bez potíží ihned seznati, kde je ona listina, ať již v prvopisu nebo v ověřeném opisu u soudu založena. — Pokud postačí přihláška nároků odkázaných na nejvyšší podání, v níž se odkazuje na blíže označenou listinu, založenou ve sbírce listin. (Rozh. ze dne 28. listopadu 1940, R I 638/40.)

Vymáhající věřitel, který (společným podáním s dlužníkem) bez výhrady navrhl zrušení exekuce vnučenou správou (na podnik), není již v napotomním rozvrhu výtěžků vnučené správy účastníkem, a to ani pokud jde o výtěžky za dobu předcházející zrušení exekuce. (Rozh. ze dne 29. ledna 1941, R I 2/41.)

Byla-li vydražiteli povolena exekuce nuceným vyklizením a odevzdáním vydražených nemovitostí, jde o nový druh exekučního řízení s novým vymáhajícím věřitelem podle §§ 156 (2) a 349 a násl. ex. ř., o němž platí i § 74 ex. ř. o nákladech na exekuci. Předpisů zák. č. 100/31 tu použití nelze. — Zmatečnost řízení podle § 477, č. 6 c. ř. s., domáhal-li se vydražitel náhrady nákladů tohoto exekučního řízení pořadem práva. (Rozh. ze dne 4. ledna 1941, R I 681/40.)

Stanovil-li příslušný správní úřad již před dražebním rokem horní hranici, které smí při dražebním roku dosáhnouti nejvyšší podání za vydraženou nemovitost a odepřel-li povolití výjimku podle § 3 nař. č. 175/1939 Sb., jest udělití příklep jen tomu z několika podatelů, kdo jako první z nich učinil dovolené nejvyšší podání a netřeba již přihlížeti k ostatním podatelům, kteří učinili nejvyšší podání sice před skončením dražby, avšak po prvním podateli. (Rozh. ze dne 3. ledna 1941, R II 247/40.)

Podle výkazů o zadržených členských příspěvcích k vodnímu družstvu ve smyslu zákona ze dne 30. června 1884, čís. 116 ř. zák. o zvelebování zemědělství vodními stavbami, lze po uplynutí jednorocní lhůty od jejich splatnosti vésti soudní exekuci. — Jde-li o vedení exekuce podle § 18 zákona čís. 116/1984 ř. zák., stačí, že vykonatelnost shora uvedených výkazů nedoplatků jest potvrzena berním úřadem, jenž navrhuje exekuci, aniž se vyhledávalo, aby doložka vykonatelnosti byla potvrzena příslušným vodoprávním (okresním) úřadem. (Rozh. ze dne 7. ledna 1941, R I 747/40.)

Nároku českého zemského fondu proti otci na náhradu léčebných výloh vynaložených na dítě (§ 1042 obč. z.) nepřísluší exekuční výhody podle § 46, č. 1 zák. č. 26/29 Sb. (Rozh. ze dne 23. ledna 1941, R I 768/40.)

VII. Řízení vyrovnací.

Výhody dělení solidárního závazku podle § 13 vl. nař. čís. 76/1936 Sb., nemůže býti účasten ten z manželů, jehož vyrovnací návrh nebyl za zemědělského vyrovnacího řízení přijat. (Rozh. ze dne 18. prosince 1940, Rv II 458/40.)

Z judikatury nejvyššího správního soudu

A. Ve věcech administrativních

I. Věci všeobecné.

Ustanovení dekretu dvor. kanceláře ze dne 5. června 1826, č. 16.255 (3. sv. č. 83 Sb. zák. prov.) neposkytuje osobě, přestoupivší ke křesťanské víře, právního nároku, aby jí byla povolena změna příjmení. (3. února 1941, č. 1338/39-2.)

II. Samospráva a samosprávné finance.

Resoluce, usnesená obecním zastupitelstvem u příležitosti usnášení se o pravidlech pro vybírání obecní dávky, nemá povahu usnesení rozpočtového a netřeba ji vyhlášovati. (13. ledna 1941, č. 931/38-3.)

Není nezákonným usnesení obce o vybírání poplatků způsobem od vzorcových pravidel odchýlným (samostatným ukládacím řízením). (13. ledna 1941, č. 877/38-4.)

Předmětem obecní dávky z přepychových bytů je byt jako celek; držitel jeho, i když ponechá některé místnosti ke spoluužívání osobám třetím, nepřestává býti s hlediska dávkových pravidel sám držitelem celku (podle dávk. pravidel města Brna, platných pro léta 1928-1934). (3. ledna 1941, č. 1264/39-2.)

Výrobou ve smyslu §§ 4 a 5 vzorcových pravidel vl. nař. č. 143/1922 Sb., resp. 15/1928 Sb., o obecní dávce z nápojů rozumí se uvedení lihoviny do stavu, v němž se jako nápoj konsumentům prodává nebo spotřebuje. Spadá tedy pod pojem „výroby“ i ředění původní tekutiny (t. zv. řezání). (15. ledna 1941, č. 37/39-2.)

Pojmu dávka ze spotřeby elektrické energie „k účelům osvětlovacím“ v § 38 zák. č. 329/1921 Sb., dlužno rozuměti tak, že zpoplatněnou spotřebou je všechna spotřeba, která byla dodavatelem proudu zjištěna a účtována jako spotřeba k účelům osvětlovacím, třebaž proudu bylo skutečně použito i k účelům jiným. (27. ledna 1941, č. 1473/39-4.)

Promlčení práva vyměřiti obecní přírážku k poplatku z převodu nemovitosti podle § 33 zákona čís. 329/1921 Sbírky počíná uplynutím správního roku, v němž vznikla základní povinnost poplatková, i tehdy, když úřad vyměřující poplatek přes povinnost uloženou mu v § 33 odst. 5 cit. zák. nesdělil obci údajů potřebných k vyměření přírážky. (6. února 1941, č. 944/39-3.)

III. Živnostenské a pracovní právo.

Dispens podle § 14 c) odst. 2 živn. ř. nelze udělit, neprokázal-li žadatel, že buď zaměstnáním v dotčené živnosti nebo aspoň jinakým způsobem nabyt potřebných vědomostí a zkušeností. Ohledy na jeho hospodářské a sociální poměry samy o sobě nestačí. — Vláštní nařízení č. 265/1938 Sb. neukládá úřadu dispens podle § 14c) odst. 2 živn. ř. udělovacímu, aby

zkoumal ve smyslu tohoto nařízení, není-li námitka s hlediska mimořádných hospodářských poměrů nebo vůbec s hlediska veřejného zájmu. (4. února 1941, č. 1109/39-4.)

Nejde o spor mezi skupinami zaměstnanců ve smyslu § 26 zák. o závodních výborech č. 330/1921, požádá-li předseda a dva členové závodního výboru rozhodčí komisi, aby člen výboru, přestoupivší k jiné organizaci, než za kterou byl zvolen, byl zbaven své funkce; otázku procesní legitimity navrhovatelů jest tu posuzovati jen s hlediska § 21 odst. 1 písm. c) cit. zákona. (27. ledna 1941, č. 4038/38-4.)

IV. Veřejné pojišťování.

Pojem soukromého zaměstnance podle zák. č. 20/1910 ř. z. není totožný s pojmem úředníka ve smyslu § 1 úraz. zák. (6. února 1941, č. 1279/39-3.)

Okolnost, že manželka přišla o peníze vložené do podniku jejího manžela, nečiní bez dalšího z manželky spolupodnikatelku ve smyslu § 11 úraz. zák.; pro účast na tomto podniku nesvědčí ani okolnost, že případný zisk z podniku manželova plynul do společné domácnosti obou manželů. (6. února 1941, č. 1171/39-3.)

Přímou účast na ztrátě a zisku podnikovém, rozhodnou pro pojem spolupodnikatele ve smyslu § 11 úraz. zák., nelze dovoditi z pouhých skutečností, že manželka podnikatele bývá ručitelkou při opatrování provozních prostředků a je účastna na udržování provozních budov podniku. (31. ledna 1941, č. 607/39-2.)

V řízení podle § 18 úrazového zákona není zemský úřad oprávněn rozhodovati o otázce, kdy pojistná povinnost zanikla. (22. ledna 1941, č. 113/39-3.)

Nárok na započtení „ostatní doby zaměstnání“ ve smyslu § 12 odst. 1 věty 3 pensijního zákona č. 26/1929 Sb., poji zákon na fakt, že pojistné bylo do lhůty šesti let po splatnosti skutečně zaplacen. (24. ledna 1941, č. 6053/38-2.)

Ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 29/1909 ř. z. o tříleté promlčecí lhůtě se nevztahuje na případy, kdy úrazová pojišťovna se nedověděla o existenci podniku způsobem v § 18 úraz. zák. uvedeným a podnikatel také nepodal výpočet podle § 21 úraz. zák. (31. ledna 1941, č. 3833/38-3.)

V. Stavební a zdravotní právo.

V řízení vyvlastňovacím platí pozemek, jehož parcelaci si vymohly na základě § 21 zák. č. 65/1936 Sb. o stav. ruchu osoby, hodlající žádati za vyvlastnění, za pozemek parcelovaný (§ 5 odst. 2 cit. zák.) pouze tehdy, je-li tu naprostá identita zastavovacího projektu a žadatelů jednak za parcelaci, jednak za vyvlastnění. Knihovni vlastník, proti němuž vede se řízení o vyvlastnění pozemku podle zák. o stav. ruchu č. 65/1936 Sb., nemůže vyvlastnění zabrániti námitkou, že nemá dispozice vyvlastňovaným pozemkem proto, že jej jiné osobě prodal a mimoknihovně odevzdal. (29. ledna 1941, č. 299/39-2.)

Majitel dosavadní lékárny, který podal včas námitky proti zřízení nové lékárny, má právní nárok na to, aby byl zachován předpis § 49 odst. 2. lékár. zákona č. 5/1907 ř. z. o slyšení obcí, po př. okresního zastupitelstva. (17. ledna 1941, č. 1899/39-3.)

Ani ustanovení kapitoly XX. potravního kodexu, ani ustanovení zák. č. 111/1927 Sb. proti nekalé soutěži nemohou býti zemskému úřadu a v II. stolici ministerstvu sociální a zdravotní správy právním základem pro

zákaz označování některého druhu sodové vody přívlaskem „stolní“ a nápisem „vhodná pro nejcitlivější žaludek“ a pod. (28. ledna 1941, č. 2084/39-2.)

VI. Právo školské.

I placená dovolená spadá pod pojem „nemoci neb jakýmkoliv jiným důvodem ospravedlněné nepřítomnosti ve službě“ ve smyslu odst. 3, čl. III. vládního usnesení z 20. března 1928 o zvláštních služebních přídavcích profesorům učilišť tam uvedených. (2. ledna 1941, č. 271/39-3.)

VII. Právo policejní.

Podle § 15 odst. 1 zák. č. 81/1935 Sb. má býti vůdčí list odňat také řidiči, který byl potrestán pro soudně trestný čin proti bezpečnosti života, jestliže v tomto soudním řízení vyšly najevo takové okolnosti, které jsou s to, aby uvedly v pochybnost spolehlivost odsouzeného řidiče. (28. ledna 1941, č. 1943/39-2.)

VIII. Řízení správní a řízení před nejvyšším správním soudem.

Nedostatek předložení plné moci advokátů, který jménem strany podal opravný prostředek, je povahy formální ve smyslu § 19, odst. 3 spr. ř. č. 8/1928 Sb. Byla-li dodatečně předložena plná moc s datem, které by spadalo do doby po uplynutí odvolací lhůty, nestačí tato okolnost sama o sobě ještě k odmítnutí opravného prostředku pro opožděnost, nýbrž musilo by býti na jisto postaveno, že teprve tímto dnem byl právní zástupce zřízen. (10. ledna 1941, č. 311/40-3.)

I když rozhodnutí o námitkách proti příkazu k plnění podle § 96 odst. 2 správ. ř. č. 8/1928 Sb. vyřizuje námitku, že příkaz k plnění nesouhlasí s rozhodnutím, které má býti provedeno, nepodléhá odvolání ve smyslu § 126 odst. 1, č. 3 cit. správ. ř., nýbrž je rozhodnutím konečným. (4. února 1941, č. 1606/39-2.)

Již pouhé nebezpečí ohrožení veřejného zájmu může odůvodňovati oděření odkladného účinku stížnosti podle § 17 zák. o nejvyšším správním soudě č. 164/1937 Sb. (21. ledna 1941, č. 6853/38-2.)

Výrok ministerstva obchodu, kterým se určitému organizačnímu útvaru jednotlivého odvětví textilní výroby přes podané námitky uděluje ověření podle § 1 vládního nařízení č. 228/1936 Sb., má povahu rozhodnutí naříkatelného stížností k nejvyššímu správnímu soudu, k jejímuž podání jsou legitimováni výrobci, kteří v řízení podali námitky. Rozhodnutí takové musí býti řádně odůvodněno. (7. ledna 1941, č. 216/39-10.)

Jestliže v hlavní věci rozhodl úřad v dohodě s jiným úřadem, je třeba také této předcházející dohody k rozhodnutí o žádosti za povolení odkladného účinku stížnosti podané k nejvyššímu správnímu soudu podle § 17 zák. o nejvyšším správním soudě č. 164/1937 Sb. (24. ledna 1941, č. 1375/40-5.)

IX. Veřejní zaměstnanci.

Ani vládní nařízení č. 28/1939 Sb. II., ani usnesení vlády ze dne 11. října 1938 (intimát pres. min. rady č. 24.681/38) neposkytují protektorátnímu zaměstnanci právní nárok na náhradu stěhovacích výloh z místa dosavadního působiště do jiného místa nežli je místo jeho nového úředního působiště. (31. ledna 1941, č. 1911/39-3.)

Námitkové řízení podle § 82 služ. pragm. úřed. neukončuje se zvláštním

oproti aktu o přeložení zaměstnance do výslužby zcela samostatným aktem. — Řízení normované v § 81 služ. pragm. platí i pro případy přeložení úředníka do výslužby z moci úřední podle § 82, jde-li o zjištění neschopnosti úředníka k dalšímu zastávání služebního místa po rozumu § 80 odst. 2 věta první, z důvodů zdravotních. — Námitky materiálního rázu, napadající samotný obsah lékařského znaleckého dobrozdání, může strana ve správním procesu s úspěchem uplatňovati jen tenkrát, opírá-li svá jiná tvrzení o rovnocenný důkazní prostředek, jímž je opět jen dobrozdání znalce. (21. ledna 1941, č. 5967/37-7.)

Je nezákonné, vysloví-li úřad při rozhodování o věci, jejímž základem je výrok kvalifikační komise, že je tímto výrokem vázán do té míry, že nemůže vůbec přihlížeti k námitkám, dovozujícím vadnost kvalifikačního řízení, resp. vadnost výroku samého (in concreto nezapočtení roku pro zvýšení služného). (28. ledna 1941, č. 1860/39-2.)

Protektorátní zaměstnanec — manžel má podle § 8 odst. 1 písm. b) vlád. nař. č. 252/1933 Sb. nárok, aby nebylo snižováno jeho činovné, dokud je jeho manželka — protektorátní zaměstnankyně s nižším činovným povinna bydleti ve svém služebním působišti, odlišném od úředního působiště manželova a má tam svůj vlastní byt. (7. února 1941, č. 1342/39-2.)

Rozvázání služebního poměru provdané zaměstnankyně výpovědí podle §§ 8 a 9, pokud se týče přeložení provdané soudce-ženy do trvalé výslužby podle § 14 vlád. nař. č. 379/1938 Sb., nebrání skutečnost, že neměla možnosti použití výhod podle §§ 6 a 7 cit. vlád. nař. (in concreto z důvodu, že se do okruhu působnosti tohoto nařízení dostala až po uplynutí lhůt tam uvedených). (5. února 1941, č. 2124/39-7.)

Správní úřad provádějící snížení odpočivných (zaopatřovacích) platů podle § 7 vlád. nař. č. 252/1933 Sb. z důvodu vedlejšího výdělečného příjmu poživatelé těchto platů, je vázán pravoplatným rozhodnutím příslušného úřadu finančního i tehdy, došlo-li v depurační akci k odpisu nebo snížení daně. (31. ledna 1941, č. 1682/39-2.)

Chybí-li při určité osobní činnosti výslužníka úmysl výdělečný, nelze mluvíti o „výdělečném příjmu“ ve smyslu § 7 vlád. nař. č. 252/1933 Sb. — Nejde o „výdělečný příjem“ ve smyslu § 7 vlád. nař. č. 252/1933 Sb., jestliže se výslužníku z titulu zastávání úřadu čestného dostává vedle náhrady hotových výloh též odškodnění za ztrátu času (presenční plat), pokud toto odškodnění je v přiměřeném poměru k rozsahu a způsobu funkcí s čestným úřadem spojených (in concreto příjem předsedy úřadovny Všeobecného pensijního ústavu). (17. ledna 1941, č. 15/39-2.)

Obecní úředník, jehož odpočivné platy byly upraveny podle zák. čís. 443/1919 Sb. a který odešel do výslužby za účinnosti zák. č. 103/1926 Sb., nemá nárok na drahotní přídatky podle § 2 zák. č. 312/1920 Sb. (9. ledna 1941, č. 931/39-3.)

X. Mimořádná opatření hospodářská.

I při řešení otázky, má-li býti uděleno svolení podle § 2 opatření Státního výboru č. 258/1939 Sb. při zřízení mlýna, který má býti postaven na místě mlýna vyhořelého, rozhodují ve smyslu § 3 odst. 1 jen všeobecné a místní výrobní a odbytové poměry v mlynářství; osobní poměry majitele mlýna tu nepřicházejí v úvahu. (17. ledna 1941, č. 2490/39-3.)

B. Ve věcech finančních

I. Daně přímé.

Jestliže poplatník na výzvu dekretu, aby prokázal veškeré příjmové a

výdajové položky předložením svých zápisů a záznamů (hospodářských knih) a dokladů k nim příslušných, jako saldovaných účtů, stvrzenek a pod., v odpovědi vůbec nereagoval na výzvu k předložení zápisů a záznamů, případně hospodářských knih a pouze projevils ochotu předložit požadované doklady, měl úřad podklad pro použití následků zmeškání podle § 325 odst. 1 zák. o př. daních. (10. ledna 1941, č. 419/39-2.)

Berní správa není příslušna rozhodovati o požadavku, uplatněném v odvolání proti předpisu daně důchodové (z jiných příjmů nežli služebních) na berní rok 1937, aby daň na tento rok podle předposl. věty odst. 3 čl. 1 části druhé o př. d. č. 226/1936 z důvodu tvrzeného zániku daňové povinnosti koncem roku 1936 vůbec nebyla vyměřována. (6. února 1941, čís. 254/39-2.)

Příspěvky poplatníka na studie (k úhradě školních a vyživovacích výdajů) nezletilému synu, studujícímu mimo domov, nejsou odpočitatelnou položkou podle § 15 č. 2 zák. o př. d. ve znění zák. č. 226/1936. (11. února 1941, č. 1629/39-2.)

Částky, placené podle ujednání zbylými společníky firmy vystouplému společníku jako odškodné za vzdání se společenských práv, jsou investičním nákladem, neodpočitatelným podle § 17 č. 1 zák. o př. d. — Za břemeno, zmenšující trvale důchod, podle § 15 č. 2 zák. o př. d. nelze pokládati částky, placené poplatníkem po několik přesně vytyčených let jako odškodné za vzdání se společenských práv. (11. února 1941, č. 2518/39-2.)

Částka, vyplacená poplatníkem — majitelem statku výměnkáři jako náhrada a odbytné za výměnkářské dávky, které byly na poplatníkově usedlosti knihovně zajištěny a jej zatěžovaly, není odčitatelnou položkou s hlediska § 17 č. 1 zák. o př. d. (27. února 1941, č. 1557/39-2.)

Odpis pro opotřebení nebo znehodnocení budovy podle § 15 č. 1 písm. b) zák. o př. d. je počítati z hodnoty, za kterou budova byla původně pořízena, t. j. stavební její hodnoty, tedy nákladu, za který byla budova původně pořízena, s přípočtem případných pozdějších investic na budově provedených. — Ustanovení odst. 7 písm. b) prov. nař. č. 15/1937 k § 9 odst. 1 zák. o př. d., že od zjištěného hrubého výnosu nájemného možno odečísti jako srážky též přiměřené procento nákladů stavebních za opotřebení budovy, při čemž má býti přihlédnuto k § 15 č. 1 a k ustanovením k § 15 je ve shodě se zákonem. — Pojem „náklad pořizovací“ a „náklad nabývací“ ve smyslu odst. 7 prov. nař. č. 15/1937 k § 9 odst. 1 zák. o př. d. jest jednotný pojem, vyjadřující náklady, za něž byl dům původně pořízen, t. j. vlastníkem přímo vystavěn, nebo jím jako nově postavený objekt nabyt; pod pojmem „náklad nabývací“ nelze rozuměti nabývací cenu, za kterou poplatník nabyl budovy od jejího dřívějšího vlastníka, tedy zejména cenu kupní. — Podkladem pro vypočtení odpisů podle § 15 č. 1 písm. b) zák. o př. d. je hodnota pořizovací, nikoliv hodnota valorisovaná. (27. února 1941, č. 509/39-2.)

Poplatný důchod společníků komanditní společnosti a to jak komplementářů tak i komanditistů dlužno stanoviti tím způsobem, že se zjistí zdanitelný příjem z podniku společnosti jako celku podle § 10 zák. o př. d. č. 76/1927 i zák. č. 226/1936 a rozdělí je na jednotlivé společníky v poměru jejich vkladů do společnosti. — Nebyl-li poplatník v jednom z roků 1933 až 1935 vůbec poplatníkem všeobecné daně výdělkové, nemůže se domáhati vyměření této daně na r. 1927 na základě průměru výtěžků těchto tří let (čl. 1 odst. 5 části druhé zák. č. 226/1936). (23. ledna 1941, č. 391/39-2.)

Ustanovení § 91 obec. zák. obč. nevylučuje, aby manžel byl ve služebním poměru ke své manželce a aby od základu všeobecné daně výdělko-

vé, vyměřené manželce jako poplatníci, odečtena byla částka, kterou svému manželu z důvodu tohoto služebního poměru platila. (17. února 1941, č. 1442/39-2.)

Také společnost podle §§ 1175 a násl. všeob. zák. obč. je sdružením osob ve smyslu § 46 odst. 1 zák. o př. d. — Ustanovení § 46 odst. 1 zák. o př. d. — mluvící o podniku nebo zaměstnání — předpokládá činnost trvalejšího rázu. (16. ledna 1941, č. 448L/38-2.)

Vedení patentní kanceláře není vyňato z povinnosti k všeobecné dani výdělkové podle § 47 odst. 1 č. 2 zák. o př. d., jestliže poplatník podle jeho ujednání s firmami, o jejichž patenty jde, není co do času a množství výkonů pro firmy vázán jediné na jejich dispošice, takže by jeho vůle a volnost dispošic musila ustoupiti vůli a dispošicím řečených firem, nýbrž ujednání obsahuje pouhé rámcové směrnice, jimiž se mu bylo řídit při správě patentů dotčených firem, při čemž rozhodovala jeho vůle a dispošice, jak bude při správě patentů v rámci těchto směrnic postupovati. (10. ledna 1941, č. 446/39-2.)

O úplném zastavení podniku notářského — s hlediska § 59 zák. o př. d. — nelze mluvit, pokud se vymáhají palmární (honorářové) pohledávky, vzešlé z notářské praxe, a tudíž inkasování takovýchto palmárních pohledávek dlužno posuzovati stejně jako provozování podniku. (3. ledna 1941, č. 582/39-3.)

Náklad, který vyvolává osobní potřeba (byt a strava) poplatníka — společníků veřejné obchodní společnosti, není podle § 17 č. 4 zák. o př. d. č. 76/1927 odpočítatelný, ani když poplatník za účelem výkonu svého povolání musil se někdy zdržovati mimo svůj domov. — Výlohy se sepsáním společenské smlouvy veřejné obchodní společnosti jakožto vydání investiční nejsou při stanovení výtěžku z podniku odčitatelný podle § 17 č. 1 a § 55 (1) zák. o př. d. (7. ledna 1941, č. 778/39-2.)

Daň z obratu a všeobecná daň výdělková, zaplacená veřejnou obchodní společností jako dluh, převzatý s podnikem po předchůdci v podniku, na jehož konto byly též zaúčtovány, nejsou odpočítatelnými položkami podle § 15 č. 1 písm. e) zák. o př. d., nýbrž jsou investičními výdaji neodčitatelnými podle § 17 č. 1 téhož zákona. — Je-li podnik, provozovaný jednotlivcem, po jeho úmrtí provozován veřejnou obchodní společností, utvořenou dědici původního majitele, jde tu o dva různé daňové subjekty, při čemž je nerozhodno, že nově utvořená obchodní společnost převzala podnik zůstavitelův s aktivy i pasivy v důsledku universální sukcese společníků ve jmění zůstavitelovo. (10. února 1941, č. 1522/39-2.)

Byla-li odpisy, provedenými za obchodní roky 1936 a dřívější, vyčerpána pořizovací hodnota 90%, jest odpis zbývajících 10% — co do průměrnosti nepochybný — provedený v roce 1937 odpočítatelnou položkou při vyměření daně na berní rok 1938 bez ohledu na to, že byl 10% odpis za rok 1936 daňově uznán za odpočítatelný i pro berní rok 1937. (6. února 1941, č. 2006/39-4.)

Odpočítatelnost úroků ze zápůjčky, vložené do výdělečného podniku, nevylučuje skutečnost, že zápůjčka je hypotékárně zajištěna na nemovitosti, jež není součástí majetku podniku, ani podniku neposkytuje výnosu. — Podkladem pro výpočet odpisů z důvodů znehodnocení majetkových předmětů s hlediska § 15 č. 1 písm. b) zák. o př. d. je hodnota, za kterou byly předměty původně pořízeny, byla-li pak provedena stabilisace podle zák. o stabilisačních bilancích (zák. č. 78/1936 ve znění zák. č. 34/1936), nově ocenění předmětů, uvedené ve východiskové bilanci. (4. února 1941, č. 2242/39-5.)

Octl-li se poplatník v kontumaci podle § 309 odst. 1 zák. o př. d., může

úřad vyměřiti daň z moci úřední bez účasti poplatníkovy v kterémkoli stadiu řízení, tedy vyměřuje daň původně nebo dodatečně. — Neuvedl-li poplatník v přiznání k dani důchodové („obalu“) příjem z určitého pramene, nelze vysloviti kontumační následky podle § 309 odst. 1 zák. o př. d. z důvodu, že poplatník nepodal „povinného“ přiznání. — Neuvedl-li poplatník všeobecné daně výdělkové, provozující určitý podnik, jenž jest samostatným hospodářským celkem, ve vložce „C“ (tvořící přiznání k této dani) výtěžek, plynoucí z určité složky (provozovny) tohoto podniku, nelze vysloviti kontumační následky podle § 309 odst. 1 zák. o př. d. z důvodu, že poplatník nepodal „povinného“ přiznání. (1. února 1941, č. 1985/39-2.)

Rádné odpisy amortisační, uznané za srážkovou položku k dani na berní rok 1936, jsou podle čl. 1 odst. 1 části druhé zák. č. 226/1936 odpočitatelnou položkou i k dani na berní rok 1937, třeba u dotčených předmětů byla v předchozích letech včetně roku 1936 odepsána celá 100% pořizovací hodnota. — Mimořádný odpis pro investice podle § 10 odst. 2 věty 2. a podle § 55 odst. 1 zák. o př. d., započaté nebo provedené před 1. lednem 1936, který byl zaúčtován k tíži výtěžku obchodního roku 1936 a předchozích let v účetních závěrkách za tyto roky v celkové výši 20% a byl uznan za srážkovou položku ke všeobecné dani výdělkové na tyto roky v plné výši, není podle čl. 4 části druhé zák. č. 226/1936 odpočitatelnou položkou k téže dani na berní rok 1937. (28. ledna 1941, č. 286/39-2.)

Při posouzení určité položky jako započitatelné do základu daně či z něho vylučitelné nemůže se úřad opřítí o údaje, učiněné v té příčině poplatníkem v řízení, týkajícím se předpisu daně za předchozí rok, pokud ono zjištění za předešlý rok nebylo učiněno součástí vyměřovací řízení pro berní rok, o který jde. (27. ledna 1941, č. 296/39-2.)

Úvěrní společenstvo, spadající pod ustanovení § 75 odst. 1 č. 1—3 zák. o př. d. ve znění zák. č. 226/1937, je podrobeno zvláštní dani výdělkové bezvýhradně sazbou, stanovenou v § 83 odst. 3 cit. zákona ze základního kapitálu, a nemá tudíž na vůli domáhati se vyměření daně na podkladě vykázaného provozovacího výtěžku podle §§ 76—82 téhož zákona. — Při otázce, zda se má společenstvu vyměřiti zvláštní daň výdělková podle přiznání ze základu, stanoveného normálním postupem podle §§ 76 a násl. zák. o př. d., či podle § 83 odst. 3 téhož zákona ze základu tu stanoveného a sazbou v tomto ustanovení uvedenou, jde o právní otázku, jejíž řešení nevyžaduje prováděti vytykáci řízení podle § 312 cit. zák. (20. ledna 1941, č. 264/39-4.)

Položkou k rozvahovým přebytkům podle § 78 písm. i) zák. o př. d. ve znění zák. č. 226/1936 Sb. připočitatelnou, jsou platy náhradníků správní rady akciové společnosti, kteří podle stanov této společnosti jsou členy představenstva, i když v období po zdanění rozhodném k výkonu funkce členů správní rady nenastoupili. (25. února 1941, č. 511/39-2.)

Poplatkový ekvivalent, předepsaný společnosti po prvé platebním rozkazem, doručeným koncem roku, předcházejícího roku pro zdanění rozhodnému, není odpočitatelný od základu zvláštní daně výdělkové co do části, týkající se doby, předcházející roku pro zdanění rozhodnému, i když 30denní lhůta ke splácení části té trvala ještě na počátku rozhodného roku. — Vznese-li poplatník v řízení o vyměření daně námítku, že daně jím zaplacené nebyly výběřím úřadem správně zaúčtovány podle ustanovení § 273 odst. 3 zák. o př. d., musí vyměřovací (odvolací) úřad dříve, než rozhodne o odpočtu podle § 78 písm. e) zák. o př. d., poskytnouti poplatníku možnost domoci se rozhodnutí o zúčtování plateb podle § 273 odst. 3 cit. zákona. (20. ledna 1941, č. 146/39-3.)

Fond, označený v účetní závěrce jako „fond pro ztráty na zboží“ bez

blíže uvedeného důvodu ztráty, není speciálním rezervním fondem podle § 79 písm. f) zák. o př. d. — Důkaz o věnování rezervního fondu k určitému speciálnímu účelu může být podán jen dokladem o tom, že se na věnování tom usnesl příslušný společenský orgán. (7. ledna 1941, č. 70/39-3.)

Částky, vykázané spořitelnou v bilanci roku pro zdanění rozhodného jako součástí aktivních položek — ačkoli šlo o položky jen fiktivní, ježto částky ty měly podle tvrzení strany povahu ztrát — nelze posuzovati jako převod ztráty, odčitatelný od ukládacího kapitálu jako základu daně podle § 83 odst. 17 zák. č. 226/1936, ani nelze o ně krátiť podle téhož ustanovení bilančně vykázaný všeobecný rezervní fond. (2. ledna 1941, č. 1945/39-4.)

Společenstvo, které vedle své statutární činnosti, která podle stanov je omezena na členy a kterou také ve skutečnosti na členy omezuje, provozuje další činnost, která nespadá do statutární činnosti společenstva, nepožívá výhody berní sazby podle § 75 odst. 1 a § 83 odst. 2 zák. o př. d. č. 76/1927 Sb. (2. ledna 1941, č. 854/39-3.)

Částku, nevykázanou úvěrním společenstvem v bilanci roku pro zdanění rozhodného jako účetní ztráta — ačkoli částka ta měla podle tvrzení strany povahu skutečné ztráty — nelze odpočítati od ukládacího kapitálu jako základu daně podle § 83 odst. 17 zák. o př. d. ve znění zák. 226/1936 Sb., jakožto položku, zkracující podle téhož ustanovení bilančně vykázaný všeobecný rezervní fond. (4. února 1941, č. 2736/39-2.)

Shledá-li odvolací stolice, že výrok I. stolice, povolující dočasné osvobození na určitou dobu, je správný a že jen jeho odůvodnění je vadné, není třeba, aby celý výrok I. stolice zrušila a vydala zcela nové rozhodnutí, nýbrž stačí, když nesprávné odůvodnění nahradí správným. — Stavbu, provedenou na pozemku zčásti již zastavěném, nelze pokládati za novostavbu podle § 134 písm. a) zák. o př. d., bez ohledu, že pozemek pro stavbu byl znovu vyměřen a že při stavbě nebylo použito starého zdiva. — Dočasné osvobození od daně domovní je povoliti zvláště pro každou samostatnou budovu a u každé zjišťovati, o jakou stavbu jde. — Pro pojem samostatné budovy v oboru daně domovní jsou rozhodny jen objektivní znaky (stavební, zařízení budovy), nikoliv okolnost, jak se budovy v té které době užívá, pokud zákon nic jiného nestanoví. — Nádvoří budova není již proto samostatnou budovou, že má vlastní krov a vlastní vchod, je-li svým stavebním zařízením závislá co do použitelnosti na jiné budově. (3. ledna 1941, č. 568/39-3.)

Osvobození od daně rentové podle § 174 č. 13 zák. o př. d. nepřísluší pro selský výměnek, jestliže poplatníkovy požitky z výměnku převyšují ostatní jeho příjmy, třeba poplatník na ně neměl právního nároku. (30. ledna 1941, č. 492/39-3.)

Úplata za přenechání firmy, kterou je platiti měsíčně po dobu předem určenou, s tím však omezením, že nárok má zaniknouti v případě dřívější smrti oprávněného, podléhá rentové dani jako dočasná renta podle § 172 zák. o př. daních. (2. ledna 1941, č. 1125/39-5.)

Neobsahuje-li stížnost k n. s. soudu námitku nepřislušnosti berní správy k zásahu jako úřad, rozhodující o oprávněm prostředku proti srážce daně rentové, nezkoumá n. s. soud otázku příslušnosti tohoto úřadu, když konečné rozhodnutí v této věci bylo vydáno úřadem věcně příslušným. Podmínkou pro vyloučení požitků, pobíraných z majetkových předmětů a práv, z povinnosti k dani rentové podle § 172 odst. 1 zák. o př. d. jest, aby tyto požitky postihovala některá z výnosových daní v tomto předpisu uvedených a aby tato daň krátiť tyto požitky oně osobě, která tyto požitky pobírá. — Úroky, placené peněžnímu ústavu z hypotekárních zápůj-

ček pokladnou Protektorátu, podléhají zásadně rentové dani podle § 172 odst. 1 zák. o př. d., kteráž se vybírá srážkou a nevztahuje se na ně osvobození podle § 174 č. 12 cit. zák. (20. února 1941, č. 1890/39-3.)

Ustanovení § 256 odst. 6 zák. o př. d. ve znění zák. č. 226/1936 o tom, že příslušný úřad jest povinen na žádost strany opravit závadné rozhodnutí nebo opatření za podmínek tam stanovených, nelze použít na daňové věci, které se týkají kalendářních (berních) let 1935 a předchozích (část pátá čl. 1, odst. 4 zák. č. 226/1936). — Ustanovení § 256, odst. 5 zák. o př. d. zák. č. 76/1927 nedává poplatníku právního nároku, aby úřad rozhodnutí nebo opatření ve věcech daňových na jeho žádost zrušil, nahradil nebo změnil; strana nemá ani procesního nároku na to, aby zamítnutí žádosti bylo zevrubně odůvodněno. — Za daň, předepsanou ve smyslu ustanovení § 276, odst. 1 zák. o př. d., jest považovati i daň z tantiem, odvedenou na úřední vyzvání, dané podle ustanovení § 181, odst. 3 ve spojení s ustanovením § 183, odst. 5 cit. zákona. (27. ledna 1941, č. 1210/39-2.)

Za mimořádný dar podle § 7, odst. 2 zák. o př. d. ve znění zák. č. 226/1936 jest uznati každé takové bezplatné věnování, na které příjemce neměl žalovatelný právní nárok a které bylo příjemci poskytnuto z důvodů nějakých mimořádných poměrů jako něco, s čímž nemohl předem ani pravděpodobně počítati jako se svým příjmem. (14. ledna 1941, č. 563/39-2.)

II. Daně nepřímé.

Komanditní společnost není právnickou osobou; její jmění jest ve spoluvlastnictví společníků podle poměru jejich vkladů a pokud jde o právní poměr společníků mezi sebou, jest komanditní společnost posuzovati stejně jako veřejnou obchodní společnost. — Podle § 4, č. 4 zák. č. 268/1923 ve znění zák. č. 188/1930 a č. 56/1932 nejsou dani z obrátu podrobeny převody společenských podílů na společnostech, které jsou právníckými osobami, nikoli převod podílu komanditisty komanditní společnosti na společném vlastnictví na ostatní společníky. — Majetkový přesun při převodu podílu komanditisty u komanditní společnosti je — pokud jde o zboží a movitosti — posuzovati jako dodávku movitých věcí hmotných, podrobenou dani z obrátu podle § 2, č. 1 zák. č. 268/1923 ve znění zák. č. 188/1930 a č. 56/1932. (14. února, č. 4024/38-3.)

Z jediné okolnosti, že strana při své podnikatelské činnosti vyhledávala dva kontrahenty, nelze usuzovati, že jednala vlastním jménem a nikoli jako pouhý jednatel, t. j. obstaravatel obchodů cizím jménem a na cizí účet. (28. února, č. 2538/39-3.)

Shledá-li odvolací stolice, že poplatník již v řízení před I. stolicí ocitil se v kontumaci podle § 19, odst. 1 zák. č. 268/1923 ve znění zák. č. 265/1935, může se v rozhodnutí o poplatníkově odvolání omeziti pouze na výrok, že poplatníka stihly kontumační následky a z jakého důvodu, a není povinna jednati o meritorních vývodech poplatníkově odvolání, v nichž se brojí proti výši daňového základu. — Při použití kontumačních následků ustanovení § 19, odst. 1 zák. o d. z obrátu č. 268/1923 ve znění zák. č. 265/1935 Sb. není úřad při volbě pomůcek nijak omezen a je tedy ponecháno jeho volné úvaze, které z pomůcek, jež má po ruce, hodlá použít. — Odhad základu daně podle § 19, odst. 1 zák. č. 263/1923 ve znění zák.

č. 265/1935 nemůže ke stížnosti n. s. soud přezkoumati po stránce věcné jeho správnosti, nýbrž může jej zkoumati jen po stránce procesní správnosti s hlediska § 6 zák. o nss. (13. ledna 1941, č. 1237/39-3.)

III. Poplatky a dávky.

Postupní prohlášení, učiněné v listině, osvědčující zápůjčku, resp. uznání dluhu, aby dlužník za účelem dosažení zápůjčky zabezpečil věřitele tím, že mu postoupí, t. j., že přenese na něho pohledávku, kterou má za osobou třetí (§ 1392 o z. o.) není poplatku prostým upevněním práv podle saz. pol. 101/84 popl. zák. (30. ledna 1941, č. 1841/39-3.)

Úplatné vzdání se práva, které není předmětem právního obchodu, podléhá poplatku podle saz. pol. 39/110 písm. a) pol. zák. (4. února 1941, č. 1303/39-3.)

Článek I. odst. 1 vl. nař. č. 65/1938 Sb., pokud stanoví, že poplatku nepodléhají kartelové úmluvy, mající za účel pouze úpravu platebních a dodacích podmínek, normalisaci výroby a pod., je kryt § 2 zák. č. 245/1937 Sb. — Úmluva samostatných podnikatelů, mající za účel omezit mezi smluvními stranami soutěž úpravou odbytu smluvních výrobků za účelem ovládnouti co možná nejúčinněji trh, je kartelovou úmluvou podle § 1 zák. č. 141/1933, poplatnou podle § 1 zák. č. 245/1937. (8. ledna 1941, č. 283/39-3.)

Ministerstvo financí, rozhodujíc o rekursu na rozhodnutí zemského finančního úřadu ve věci ručení za dávku z majetku, není omezeno jen na přezkoumání důvodů nižší stolice, nýbrž může také výrok nižší stolice opravit, doplnit a napravit omyl ve výroku první stolice. — Ručení nemovitosti za dávku z majetku podle § 62 odst. 1 zák. o dáv. z maj. má ryze věcnou povahu a trvá tak dlouho, pokud vykonanými platbami nebyla uhrazena též část dávky, za kterou ručí nemovitost podle tohoto ustanovení; skutečnost, kdo byl právním předchůdcem vlastníka ručící nemovitosti, zda původní vlastník k 1. březnu 1919, do základu jehož dávky byla nemovitost započtena, či další nabyvatel nemovitosti, je nerozhodná. — Pouhým odvoláním se stížnosti na obsah opravných prostředků, podaných v řízení správním, není vyhověno předpisu § 18 zák. o nss. č. 164/1937 stran formulování stížných bodů ve stížnosti. (25. února 1941, č. 424/39-2.)

Opravný prostředek proti platební výzvě, uplatňující věcné ručení vázaných částí vkladů za dávku z majetku, přísluší jednak peněžnímu ústavu, u něhož byl vklad uložen, jednak poplatníku dávky z majetku, k jejíž úhradě bylo ručení uplatněno; v důsledku toho nejsou jiné osoby legitimovány ke stížnosti k n. s. soudu na rozhodnutí, kterým bylo vyřízeno v poslední stolici správní odvolání ze zmíněné platební výzvy, třeba úřad jednal meritorně o jejich odvolání. — Pro ručení vázané části vkladu za dávku z majetku podle § 62 odst. 4 zák. o d. z maj. je rozhodno, komu byl dotčený vklad pravoplatně započten do vyměřovacího základu dávky k 1. březnu 1919, nikoliv, zda toto pravoplatně započtení se stalo ve shodě se skutečným stavem. (9. ledna 1941, č. 771/39-2.)

Promlčení práva fiskální správy uplatnit věcné ručení nemovitosti za

dávku z majetku přetrhuje se podle § 62 odst. 3 zák. o dáv. z maj. podáním berního úřadu na soud, které soud, povoluje exekuci, pokládá autoritativně a pravoplatně za exekuční návrh ve věci exekuce na nemovitost pro dávku z majetku. (25. února 1941, č. 774/39-4.)

IV. Řízení správní a řízení před nejvyšším správním soudem.

Berní správa není příslušna rozhodovati o požadavku, uplatněném v odvolání proti předpisu daně důchodové (z jiných příjmů nežli služebních) na berní rok 1937, aby daň na tento rok podle předposl. věty odst. 3 čl. 1 části druhé o př. d. č. 226/1936 z důvodu tvrzeného zániku daňové povinnosti koncem roku 1936 vůbec nebyla vyměřována. (6. února 1941, č. 254/39-2.)

O požadavku, vzneseném v odvolání z předpisu daně z vyššího služného, aby tato daň se nevyměřovala na berní rok, následující po roce zániku daňové povinnosti, podle 2. věty odst. 3 čl. 1 části druhého zák. č. 226/1936, přísluší rozhodnouti zemskému finančnímu ředitelství. (7. ledna 1941, č. 2622/39-2.)

Zruší-li úřad svoje včas vydané rozhodnutí o odkladném účinku stížnosti a vydá nové rozhodnutí po uplynutí šedesátidenní lhůty, uvedené v § 17 zák. o nejv. správ. soudě č. 164/1937 Sb., nemá místa domněnka v téžte paragrafu uvedená, že byl odkladný účinek přiznán, poněvadž nebylo rozhodnuto v šedesátidenní lhůtě. — Finanční úřad nemůže odepřít odkladný účinek stížnosti k nejvyššímu správnímu soudu podle § 17 zák. č. 164/1937 Sb. proti svému rozhodnutí jen z toho důvodu, že opravný prostředek proti rozhodnutí nižší stolice — které svým rozhodnutím přezkoumával — nemá odkladného účinku. (4. února 1941, č. 3946/38-4.)

Povinnost přiznati úroky z pohledávky manželky poplatníka daně důchodové k dani rentové není splněna tím, že úroková položka byla poplatníkem v přiznání uvedena jako výdajová položka u výdělečného podniku. — Na provedení výslechu svědků nebo znalců za přítomnosti poplatníkovy (prov. nař. č. 15/1937 k § 313 odst. 2 č. 1 zák. o př. d.) není právního nároku. — Hodnocení výsledků průvodního řízení úřadem nemůže n. s. soud ke stížnosti nahraditi svým vlastním hodnocením, nýbrž může toto hodnocení provedených důkazů přezkoumati jen s hlediska § 6 zák. o nss. (27. ledna 1941, č. 1549/39-2.)

Popřel-li poplatník v odvolání povinnost k všeobecné dani výdělkové z důvodu, že byl ve služebním poměru k určité firmě, nemůže odvolací stolice odepřít meritorní projednání odvolání s odkazem na ustanovení § 330 odst. 11 zák. o př. daních. (24. ledna 1941, č. 1517/38-2.)

Odvolací stolice může použití následků zmeškání podle § 309 zák. o př. d. i když prvá stolice od jejich uplatnění upustila. — Kontumační následky § 309 odst. 1 zák. o př. d. nepomíjejí tím, že poplatníku byla vydána úřadem výzva podle § 310 a násl., nebyly-li v ní výslovně prominuty. — Má-li výrok žal. úřadu, že poplatníka stihly následky zmeškání, dostatečnou oporu v použití § 309 odst. 1 zák. o př. d., nemusí se n. s. soud zabývati námitkami stížnosti, směřujícími proti dalšímu výroku žal. úřadu, jímž odůvodněno bylo použití kontumačních následků podle § 325 odst. 1 téhož zákona. (20. ledna 1941, č. 168/39-4.)

Námítka stížnosti k nejvyššímu správnímu soudu, že sdělení výsledku řízení podle odst. 3 § 333 zák. o př. d. je nezákonné nebo vadné, je nepřipustná, nebyla-li vznesena v dodatku k původně podanému odvolání. — Úřad je povinen vyzvati poplatníka podle § 325 odst. 3 věty druhé zák. o př. d. ve znění zák. č. 226/1936 jen, jestliže poplatník neodpověděl na některou z připomínek pochybností nebo otázek mu daných podle téhož paragrafu č. 2, nikoliv však, jestliže poplatník nevyhověl vyzvání, o kterém se zmiňuje § 325 odst. 1 č. 3 a 4 uved. zákona. (14. února 1941, č. 1596/39-2.)